

**Програм за унапређење положаја
младих општине Бечеј
2024 - 2026.**

УВОД

Унапређење статуса младих представља неопходан корак у стварању здравог и перспективног друштва. Неспорно је да су млади људи, који поседују идеје, визије и стваралачку енергију главна покретачка снага сваке заједнице. Спровођењем овог програма, делује се у правцу отклањања уочених проблема у предметној области и достизању жељених циљева, како би се младима који живе у Бечеју обезбедили најбољи могући услови за образовање, запошљавање, активно учешће у друштвеном животу, као и простор за развој њихових талената и идеја. Важно је истаћи, да ће унапређење статуса младих позитивно утицати на целокупну заједницу, обогативши је различитим перспективама, иновацијама и ентузијазмом које млади носе са собом.

РАДНА ГРУПА ЗА ИЗРАДУ ПРОГРАМА ЗА МЛАДЕ

Председник општине Бечеј је решењем Број: II 02-14/24, од 19. фебруара 2024. године, формирао Радну групу, сачињену од представника релевантних институција, удружења и појединаца који се баве младима са територије општине Бечеј:

- Дане Мандић, члан Општинског већа за спорт, омладину и туризам – председник;
- Здравко Петровић, директор Градског позоришта Бечеј, члан;
- Атила Сабо, представник удружења „Млади за наше село”, члан;
- Сандра Бакрач, представница, удружења „Образовни импулс” чланица;
- Др Биљана Јовановић, представница Дома здравља Бечеј, чланица;
- Маринко Момчиловић, спортски радник, члан;
- Давид Туфегџић, представник Канцеларије за младе општине Бечеј, члан;
- Бранислав Николић, представник младих из осетљивих група, члан;
- Јована Радулашки, представница Ђачког парламента, чланица;
- Александра Рајић, школски психолог, чланица;
- Дуња Шормаз, представница Центра за социјални рад Бечеј, чланица;
- Андор Кормањош, представник Националне службе за запошљавање у Бечеју, члан;
- Александар Ђекић, представник Бечејског удружења младих - БУМ, члан;
- Марина Кекић, представница Канцеларије за младе општине Бечеј, чланица;
- Немања Јовић, представник одбојкашког клуба „Либеро”, члан.

Радна група је (у складу са описом задатка и роковима утврђеним у наведеном решењу), израдила предметни програм са припадајућим акционим планом, поступајући у складу са прописима којима се уређује плански систем у Републици Србији.

1. ПРАВНИ ОСНОВ И ПЛАНСКИ ОКВИР

1.1. Правни основ

Правни основ за доношење Програма за унапређења положаја младих општине Бечеј 2024 - 2026. (у даљем тексту: Програм) дефинисан је у чл. 10. и 38. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18), члану 12. Закона о младима („Службени гласник РС”, број 50/11) и члану 34. став 1. тачка 4. Статута општине Бечеј („Службени лист Општине Бечеј”, број 5/19).

Важећи прописи од значаја за регулисање области омладинске политике на свим нивоима власти (републички, покрајински, локални) у Републици Србији су:

- **Закон о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18)**

Овим законом се уређује плански систем Републике Србије - управљање системом јавних политика и средњорочно планирање, врсте и садржина планских докумената које у складу са својим надлежностима предлажу, усвајају и спроводе сви учесници у планском систему, међусобна усклађеност планских докумената, поступак утврђивања и спровођења јавних политика и обавеза извештавања о спровођењу планских докумената, као и сходна примена обавезе спровођења анализе ефеката на прописе и на вредновање учинака тих прописа. Предметним законом је између осталог уређен појам, структура и садржина докумената јавних политика, без обзира на ниво власти на којем се доносе.

- **Закон о младима („Службени гласник РС”, бр. 50/11 и 116/22 – др. закон)**

Овим законом се дефинишу оквири и услови за подршку младима у организовању, друштвеном деловању, развоју и остваривању потенцијала на личну и друштвену добробит, структуре омладинског сектора, права, обавезе и одговорности у зависности од одговарајућег нивоа власти, афирмација аутономије омладинских удружења, удружења за младе, савеза и кровних савеза. Законом о младима је дефинисан јавни интерес у областима омладинског сектора на републичком, покрајинском и локалном нивоу. Када је у питању локални ниво, Закон о младима утврђује да се финансирање потреба и интереса младих у јединици локалне самоуправе врши у складу са интересима и потребама сваке ЈЛС посебно, као и њеним економским могућностима. Нарочито је исказана важност остваривања потреба и интереса младих у областима омладинског сектора када се ради о обезбеђивању услова за учешће младих у изради и спровођењу локалних планских докумената, подстицању младих да активно учествују у друштвеним токовима кроз афирмацију и подршку омладинским активностима, омладинском раду и неформалном образовању, оснивању и раду канцеларија за младе, клубова за младе, омладинских центара и др, подстицању младих да учествују у спровођењу омладинске политике, укључујући изградњу капацитета њихових удружења и савеза, као и стварање услова за активно и квалитетно провођење слободног времена младих, бављење спортом, неговање здравих и безбедних стилова живота, спровођење волонтерских активности, организацију обука, семинара и манифестација од значаја за запошљавање и усавршавање младих, те и других видова организованог и смисленог учешћа младих у раду јавних институција (на пример школски и студентски парламенти). Јасно је утврђено и да се средства за остваривање наведених, као и других, потреба и интереса младих обезбеђују у буџету ЈЛС.

1.2. Плански оквир

- **Стратегија Европске уније за младе за период 2019 – 2027**

Савет Европске уније је усвојио Стратегију Европске уније за младе за период 2019 – 2027 (2018/С 456/01) којом се пружа оквир циљева, приоритета, кључних подручја и мера за сарадњу у оквиру политике за младе, који је намењен свим релевантним чиниоцима, уз дужно поштовање њихове надлежности и начела супсидијарности.

Реализацијом активности планираних овим документом, тежи се стварању услова који ће омогућити:

- пружање подршке младим људима да изграде сопствени живот, уз подстицање њиховог личног развоја и аутономије, повећање отпорности младих на изазове и пружање подршке у изградњи животних вештина како би функционисали у свету који се убрзано мења;

- подстицање младих да буду активни грађани и стварање услова који ће им то омогућити, грађана који су солидарни и носиоци позитивних промена;
- унапређења политика које имају утицај на младе у свим секторима, посебно у области запошљавања, образовања, здравља и социјалне инклузије;
- допринос у искорењивању сиромаштва младих и свих форми дискриминације, уз подстицање социјалне инклузије.

• План развоја Аутономне покрајине Војводине 2023 – 2030

Скупштина Аутономне покрајине Војводине је на седници одржаној 19. априла 2023. године усвојила План развоја Аутономне покрајине Војводине 2023 - 2030. године (у даљем тексту: План развоја АП Војводине). И у овом документу млади су препознати као веома значајан чинилац развоја. У складу са негативним демографским трендовима, и категорија младог становништва је у континуираном паду, па се самим тим смањује и учешће младе популације на тржишту рада. Контингент младих на подручју АП Војводине у 2021. години бележи смањење за 17.500, односно за 8,5%, у поређењу са 2016. годином (контингент мушког младог становништва пао је за 8,36%, а контингент женског – за 8,4%). Истовремено, због пада смањења броја активних младих, стопа активности повећана је и износила је 38% (45% – за мушкарце и 30% – за женско становништво), што је знатно побољшање у поређењу са 2015. годином. Стопа запослености младог становништва у 2021. години износила је 29%, што је за 10,4 процентних поена више него у 2015. години. Стопа незапослености младих износи 23,2% и нижа је за 16 процентних поена у односу на 2015. годину, док је стопа неактивности знатно смањена (7,2 процентна поена) и у 2021. износила је 62%.

У складу са наведеним подацима, у оквиру Плана развоја АП Војводине дефинисано је неколико мера које се непосредно односе на младе:

- Развојни правац 1. Војводина, место високог животног стандарда

Циљ 2: Повећана конкурентност пољопривреде

Мера 2.4: Унапређивање услова и квалитета живота за опстанак газдинстава на селу и привлачење младих жена и мушкараца за живот у селу

Циљ 4: Квалитетно образовање

Потциљ 4.4 – До 2030. године знатно повећати број младих и одраслих, који имају одговарајуће вештине, укључујући техничке и стручне, за запошљавање, достојне послове и предузетништво

Циљ 8: Достојанствен рад и економски раст

Потциљ 8.6: До 2030. године битно смањити удео младих који нису ни запослени, нити у процесу образовања или обуке.

- Развојни правац 4. Интеркултурална Војводина по мери грађана

Циљ 10: Успостављено доступно и функционално образовање, као и целоживотно учење усклађено с потребама тржишта рада и изазовима технолошког развоја

Мера 10.1: Унапређивање доступности предуниверзитетског образовања и васпитања у АП Војводини

Мера 10.3: Унапређивање запошљивости младих и њихових компетенција и стварање културе и доступности целоживотног учења.

- **План развоја Општине Бечеј**

План развоја Општине Бечеј године, представља кровни дугорочни документ развојног планирања, урађен у складу са документима развојног планирања и јавним политикама на републичком и регионалном нивоу, а пре свега са циљевима датим у оквиру Агенде 2030 (Циљеви одрживог развоја) и преговарачких поглавља ЕУ.

НАПОМЕНА: Програм ће бити употпуњен након усвајања Плана развоја општине Бечеј.

- **Стратегија за младе у Републици Србији за период од 2023. до 2030. године**

Најзначајнији плански документ за спровођење омладинске политике на републичком нивоу¹, састоји од једног општег и пет посебних циљева, као и мера и активности који су детаљније разрађени Акционим планом за период 2023 – 2025. године. Циљеви овог документа, посебно су узети у обзир приликом израде Програма, како би се у потпуности примениле одредбе члана 23. Закона о планском систему Републике Србије којима је регулисана међусобна усклађеност планских докумената од републичког, преко покрајинског до локалног нивоа. За Програм су нарочито значајни следећи циљеви из ове стратегије:

Посебан циљ 3: Млади су активни учесници друштва на свим нивоима;

Посебан циљ 4: Млади имају равноправне могућности и подстицаје да развијају своје потенцијале и компетенције, који доводе до социјалног и економског осамостаљивања;

Посебан циљ 5: Створени услови за здраво и безбедно окружење и социјално благостање младих.

2. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

2.1. Подаци о становништву

Општина Бечеј се простире на територији од 487 квадратних километара и према резултатима пописа из 2022. године у општини Бечеј живи 30.681 становник. У односу на претходни попис из 2011. године (37.351 становник), примећује се значајно смањење броја становника од 17,86%. Ова разлика је у највећој мери настала је услед ниског природног прираштаја и повећаних миграција људи у иностранство. Према подацима Републичког завода за статистику, просечна старост становника општине Бечеј је 43,83 године, при чему је просечна старост мушкараца 42,18 (15.026 мушкараца), док је просечна старост жена 45,41 година (15.655 жена). Наведени демографски подаци указују на неповољан утицај на све сфере друштвено-економског живота, боравак и останак омладине у Бечеју.

Табела 1²: Број становника

Година пописа	Градско	Остало	Укупно становништво
2002.	25 976	15 011	40 987
2011.	23 895	13 456	37 351
2022.	19 492	11 189	30 681

¹ „Службени гласник РС” број 9/23

² Извор – Републички завод за статистику <https://www.stat.gov.rs/sr-Latn/publikacije>

Табела 2³: Старосна структура становништва

Године живота	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29
Насеље Бечеј (м)	477	498	513	522	482	544
Насеље Бечеј (ж)	442	441	451	504	468	490
Друга насеља (м)	322	298	292	316	334	326
Друга насеља (ж)	319	320	284	341	290	287
УКУПНО	1.560	1.557	1.540	1.683	1.574	1.647

Табела показује да деца и млади чине заједно 9.561 становник, што је 31% од укупног броја становништва, и то: деца од 0-14 година чине 15%, а млади између 15 и 29 година, 16% становништва. Старије старосне групе чине чак 69% становништва. На основу наведених података може се закључити да старосна структура општине није најповољнија за младе због значајног броја старијег становништва (21.120 људи), које је више него двоструко бројније у односу на децу и младе (9.561).

Табела 3: Подаци о стручној спреми

Школска спрема	Број становника
Без школске спреме и непотпуно основно образовање	2.548
Основно образовање	6.695
Средње образовање	13.240
Више и високо образовање	3.510

Што се тиче школске спреме, у општини Бечеј више и високо образовање има 3.510 становника (13,5%), средње образовање има 13.240 становника (50,9%), основно образовање има 6.695 становника (25,7%), без школске спреме и непотпуно основно образовање има 2.548 становника (9,8%) и за 0.1% становника је остало непознато.

Табела 4: Структура незапослених лица према степену образовања⁴.

НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА				
КАТЕГОРИЈЕ		УКУПНО	ЖЕНЕ	МУШКАРЦИ
	УКУПНО	1540	869	671
	Без школске спреме	165	90	75
СТЕПЕН СТРУЧНЕ СПРЕМЕ	I	675	373	302
	II	43	19	24
	III	286	145	141
	IV	252	171	81
	V	11	4	7
	VI-1	35	27	8
	VI-2	29	13	16
	VII-1	44	27	17
	VII-2	0	0	0

³ Извор – Републички завод за статистику <https://www.stat.gov.rs/sr-Latn/publikacije>

⁴ Извор: НСЗ, септембар 2023. године

Према евиденцији НСЗ испостава Бечеј, фебруара 2024. године, највећи број лица на евиденцији незапослених има I степен стручне спреме (43,83%), потом су лица са III и IV степеном (34,93%). Лица без стеченог основног образовања и васпитања има 10,71%. Лица са завршеним факултетом чине 0,28 % од укупног броја незапослених лица. Удео жена у укупној незапослености износи 56,42%.

Табела 5: Структура незапослених младих⁵

СТРУКТУРА НЕЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА ОД 15 ДО 29 ГОДИНА				
КАТЕГОРИЈЕ		УКУПНО	ЖЕНЕ	МУШКАРЦИ
	УКУПНО	311	185	126
	Без школске спреме	29	16	13
СТЕПЕН СТРУЧНЕ СПРЕМЕ	I	114	63	51
	II	14	8	6
	III	59	35	24
	IV	63	44	19
	V	1	1	0
	VI-1	3	2	1
	VI-2	13	8	5
	VII-1	15	8	7
	VII-2	0	0	0

Према евиденцији НСЗ из фебруара 2023. године, на листи се налази укупно 311 незапослених лица старости од 15 до 29 година. У овој структури највећи проценат заузимају млади са завршеном средњом школом (III и IV степен) и то 39,22% и млади са I степеном 36,97%, док млади са завршеним факултетом учествују са 3,2% у укупном броју незапослених лица старости од 15 до 29 година.

Табела 6: Незапослени према полу и старости

НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА			
СТАРОСНА СТРУКТУРА	УКУПНО	ЖЕНЕ	МУШКАРЦИ
15-19 година	64	35	29
20-24 година	115	70	45
25-29 година	132	80	52
30-34 година	155	108	47
35-39 година	187	109	78
40-44 година	165	103	62
остали	722	364	358

Према последњим подацима НСЗ из фебруара 2024. године на евиденцији је било укупно 1540 незапослених лица. Од старосних категорија најбројнија је она преко 45 година живота (46,88 %). Код жена је најбројнија категорија од 45 година живота са 23,63%. Категорија младих до 30 година чини 20,19% од укупног броја незапослених лица.

⁵ Извор: НСЗ

2.2. Кључни партнери за спровођење омладинске политике

Табела 7: Приказ субјеката омладинске политике у Општини Бечеј

СЕКТОР	ОПИС СТАЊА
Локална самоуправа	Савет за младе општине Бечеј је формиран у јануару 2021. године, са укупно седам чланова. Тренутно, Савет за младе броји четири члана, а седнице нису одржаване у претходном периоду, због недостатка кворума у одлучивању. Квалитет рада Савета није могуће проценити, с обзиром да не постоје писани записници са седница које су одржане. Омладинска политика није системски уређена, активности се реализују по потреби, што дугорочно не може дати адекватне резултате, упркос значајних финансијских средстава које општина издваја. Општина Бечеј има систематизовано радно место координатора и тренутно је на основу уговора ангажовано лице које обавља те послове. Канцеларија за младе општине Бечеј учествује у организацији и активностима за младе у партнерству са установама у областима образовања, културе, спорта, здравља и заштите животне средине. У просторијама који користи Канцеларија за младе, организују се разноврсни програми: радионице, предавања, пројекције филмова, активности разних секција, удружења и организација. Одељење за општу управу и друштвене делатности општинске управе Бечеј, обавља послове који се односе на задовољавање одређених потреба грађана у области основног и средњег образовања, примарне здравствене заштите, социјалне заштите, друштвене бриге о деци, културе, физичке културе, информисања и остваривања надзора над законитости рада установа у области друштвене делатности чији је оснивач општина. Рад одељења непосредно је у вези са најзначајнијим активностима које се односе на непосредну сарадњу са младима и спровођењу омладинске политике. Волонтерски мобилни тим општине Бечеј активан је у реализацији многобројних активности које организују локлани општински органи. Чине га углавном млади који својим радом и залагањем у складу са принципима волонтеризма доприносе општем добру у локалној заједници.
Социјална заштита	Центар за социјални рад општине Бечеј (Зелена улица бр. 80), обезбеђује грађанима права од општег интереса која се финансирају из буџета Републике Србије, а то су: право новчану социјалну помоћ, додаток за помоћ и негу другог лица, помоћ за оспособљавање за рад, смештај у установу социјалне заштите, смештај у другу породицу и друге услуге социјалног рада. Из буџета Општине Бечеј, у складу са Одлуком о правима у социјалној заштити из надлежности општине Бечеј („Службени лист општине Бечеј”, број 20/20), финансира се право на: једнократну новчану помоћ, накнаду трошкова сахране корисника новчане социјалне помоћи, путне трошкове и исхрану пролазника, помоћ у кући и кућну негу, коришћење услуга саветовалишта, привремени смештај у прихватну станицу, народну кухињу и дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју.

Центар за социјални рад решава и друге захтеве грађана за остваривање права из области социјалне заштите, заштите породице, помоћи породици и старатељства. Од 2020. године услуге помоћ у кући и личних пратилаца од Центра, преузела је општина Бечеј, која ову услугу поверава лиценцираним пружаоцима наведених услуга.

Укупан број евидентираних корисника Центра за социјални рад у 2023. години је био 3.916, од којих је 1.828 особа мушког и 2.088 особа женског пола. Старосна структура корисника је: 970 деце 0-17 година, 546 младих 18-25 година, 1.689 одраслих 26-64 година и 711 старијих изнад 65 година. Број породица које остварују право на новчану социјалну помоћ је око 800, а на евиденцији центра у току 2023. године се налази 1770 грађана општине Бечеј из категорије материјално угрожених лица и 685 деце. Центру се у току 2023. године обратило 70 лица која су била у потреби за домским или породичним смештајем, док је регистровано 266 лица жртава насиља, занемарених лица или у ризику од занемаривања. Центар је признао 1.865 захтева за једнократну новчану помоћ од поднетих 1912, као и 29 захтева за помоћ и негу другог лица од поднетих 66. Највећи број социјалних давања је на подручјима Бачког Петровог Села, Бачког Градишта и III Месне заједнице. Једна од новијих услуга је саветовалиште за брак и породицу, која се пружа директно доласком у просторије Центра или путем телефона, тако је у току 2023. године од стране стручних радника пружено 294 услуга саветовања грађанима општине Бечеј (46 деце, 73 младих особа, 164 одраслих и 11 особа из категорије старијих лица).

На крају 2022. године евиденција показује да укупно 1.500 породица прима дечији додатак, од којих 1.480 прима дечији додатак узимајући у обзир укупан месечни прихода, а 20 за случај када дете остварује право на додатак за помоћ и негу другог лица.

Укупан број породица са децом са сметњама у развоју и инвалидитетом је 100.

У оквиру буџета општине Бечеј за 2023. годину, финансирање услуга социјалне заштите предвиђено је следећим средствима: 28.000.000,00 динара за услуге личних пратилаца, 15.000.000,00 динара за услуге помоћи у кући, 31.449.000,00 динара за услуге народне кухиње и 10.506.231,00 динара за услуге дневног боравка за децу и младе са сметњама у развоју (од којих је 8.618.231,00 динара добијено од Министарства за рад, запошљавања, борачка и социјална питања). Све наведене услуге социјалне заштите пружају се од стране лиценцираних лице, без листе чекања корисника на услуге.

У општини Бечеј не постоји прихватна станица, сигурна кућа или други објекти где би се у случају насиља у породици, жртва могла сместити на дуже време. Центар за социјални рад у оваквим случајевима пружа психосоцијалну и материјалну подршку - у виду једнократне новчане помоћи. Број пријављених случајева породичног насиља у 2023. години је био 243. У извештајном периоду регистровано је 138 жртава насиља у породици док је насиље према деци пријављено 42 пута. У Центру је процесуирано 14 случаја вршњачког насиља. Центар нема обезбеђен адекватан простор за реализацију виђења деце са родитељима/сродницима у контролисаним условима. У току 2023. године регистровано је 45 деце са неадекватним родитељским старањем и 155 деце чији се родитељи споре око вршења родитељског права. На евиденцији Центра за социјални рад Бечеј, тренутно се налази 24 хранитељских породица, чији су капацитети попуњени. Број деце и младих који су били на евиденцији Центра је износио 1516 (деца: 970, млади: 546), од којих 1.102 (деца: 685, млади: 417) потиче из

	материјално угрожених породица. Да би се смањио број деце са проблемима у понашању и/или која се налазе у сукобу са законом, Центар улаже максималне напоре у раду са малолетним починиоцима кривичних дела, кроз сарадњу са родитељима и другим установама. Полицијска станица у Бечеју спроводи семинаре у циљу превенције непожељног малолетничког понашања, обрађујући теме: дроге, деликвенције, оснаживање младих, свест о саобраћају и друге. Установа од изузетне важности за социјалну заштиту је Геронтолошки центар Бечеј, који је намењен за смештај одраслих и старијих лица, који услед старости, физичких и менталних потешкоћа, захтевају континуиран надзор и негу, а немају породичну подршку или су капацитети породице недовољни за обим потребне неге, као и за кориснике уредног психофизичког статуса којима је смештај лични избор. Своју делатност обављају на три локације, главни објект у Синђелићевој улици са 127 смештајних места, дом „Сретен Главашки” у центру града са 29 места и дом у Бачком Петровом Селу са 27 места. Стручни рад у установи се одвија кроз услуге социјалног рада (пријем, третман, отпуст) и радно-окупационе и терапеутске активности (очување физичких и менталних капацитета). Услуге здравствене заштите у установи пружа један лекар и 12 запослених медицинских техничара. Медицинско особље, укупно 12 медицинских техничара у сарадњи са неговатељицама, покривају 24 часовну здравствену заштиту корисника. Геронтолошки центар је кроз анонимно анкетирање корисника услуга, добио потврду да је ниво задовољства висок.
Образовање	Најстарија образовна установа у Бечеју је Предшколска установа „Лабуд Пејовић”, која је основана 1964. године и задужена је за образовни рад са децом од прве године до поласка у школу. Васпитно-образовни рад се изводи на српском и на мађарском језику као и двојезично (српско-мађарски). Број објеката на територији општине Бечеј у којој се спроводи васпитно-образовни рад је 13 - пет у Бечеју, четири у Бачком Петровом Селу и по један у Бачком Градишту, Милешеву, Радичевићу и Пољаници. У 2023. години укупан број деце у свим вртићима је 1.138, од чега је 802 у градском насељу и 336 у осталим насељима. Број деце преко норматива је и до 20%, по вртићима: Лабудићи 12, Колибри двоје, Маслачак - двоје, Сунчица - двоје, Дуга - троје, Коцкица - осморо и Бачко Петрово Село - шесторо, што у збиру износи 35-оро деце. Упркос томе, број деце која нису примљена због недостатка капацитета је 28, од чега је десеторо деце у градском и 18-оро деце у осталим насељима. У групама у које иду и деца са сметњама у развоју имамо укупно 16 деце, распоређени су у следећим вртићима: Колибри - четворо, Маслачак - троје, Дуга - двоје, Коцкица - једно и Чаролија - шесторо деце. Предшколска установа обавља и делатност којом се обезбеђују исхрана, нега, превентивно-здравствена и социјална заштита деце предшколског узраста у складу са законом. У оквиру предшколског васпитања и образовања остварује се и припремни предшколски програм. Васпитно-образовни рад се спроводи од септембра до јуна, док се у току месеци јула и августа организују дежурне васпитне групе у појединим објектима у зависности од броја пријављене деце. У општини Бечеј постоји шест основних школа: у Бечеју ОШ „Здравко Гложански”, ОШ „Север Ђуркић”, ОШ „Петефи Шандор” и ОШ „Шаму Михаљ”, у Бачком Градишту ОШ „Светозар Марковић” и у Бачком Петровом Селу ОШ „Шаму Михаљ”, као и музичка школа „Петар Коњовић”, као додатни избор поред класичне основне школе, а која се такође налази у Бечеју. Постоје и подручна одељења: у Радичевићу ОШ „Здравко Гложански” и у Милешеву ОШ „Петефи Шандор”. Поред наведених, у Бечеју постоји школа за основно и средње образовање „Братство” за децу са сметњама у развоју. Укупан број ученика

	у школској години 2020/21, био је око 2.500, а сваке године школу заврши око 350 ученика осмог разреда. Наредне године је број ученика обухваћених основним образовањем био 2.445, од чега 1.251 ученик иде у ниже (I-IV) а 1.194 у више (V-VIII) разреде. Такође, поред овог вида образовања, у оквиру ОШ „Север Туркић” организује се и спровођење програма за образовање одраслих, којих је према статистици DevInfo у 2022. години било 49 (31 мушкарац и 18 жена). Може се приметити да се укупан број ученика смањује, што се може сматрати последицом миграције становништва. Смањење броја ученика који похађају школу за децу са сметњама у развоју, појављује се због инклузивног образовања - део ових ученика похађају типичне школе по индивидуалном образовном плану. Системом додатне дефектолошке подршке број деце са сметњама у развоју који је обухваћен је 63 (43 дечака и 20 девојчица), од којих један део иде у ШОСО „Братство”, а други иде у типичну предшколску установу и основне школе (по индивидуалним образовним плановима). Интерресорна комисија врши процену потреба детета ученика и одраслих за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком. Средње образовање у општини Бечеј спроводи се кроз гимназију, економску школу и техничку школу. Укупан број ученика у све три средње школе у Бечеју 2023. године је био 1.223. Сваке године око 360 ученика заврши средњу школу. Број деце обухваћене средњим образовањем за децу са сметњама у развоју и инвалидитетом је претходне године био 48 (19 мушког и 29 женског пола).
Запошљавање	Национална служба за запошљавање преко испоставе Бечеј која се налази на адреси Браће Тан бр. 9, спроводи програме запошљавања за младе на територији општине. Детаљнији приказ програма које НСЗ Бечеј реализује, представљен је у наставку текста Програма, у оквиру дела Анализа постојећих услуга за младе.
Здравство	Дом здравља „Бечеј” представља установу примарне здравствене заштите. За секундарну здравствену заштиту регионалног нивоа, надлежна је Општа болница Врбас, док су за терцијарну здравствену заштиту надлежне установе у Новом Саду, у оквиру Универзитетског клиничког центра Војводине, Институтима у Сремској Каменици и Институту за јавно здравље Војводине. Пацијенти који имају пребивалиште у Бачком Петровом Селу, због близине установе, могу да користе и здравствену заштиту на секундарном нивоу у Општој Болници Сента, иако се ради о другом округу. У дому здравља Бечеј постоје следеће службе: служба за здравствену заштиту одраслих (одељење за кућно лечење, поливалентна патронажа и одељење медицине рада), служба за здравствену заштиту жена и деце (одељење за предшколску децу, за школску децу и одељење гинекологије), служба за хитну медицинску помоћ, служба за здравствену заштиту и лечење болести уста и зуба (одељење дечије-превентивне стоматологије), специјалистичка служба која се састоји из одељења за радиолошку дијагностику и одељење за лабораторијску дијагностику, као и амбуланте интерне медицине, пнеумофтизиологије, оториноларингологије, офталмологије, психијатрије и физикалне медицине и рехабилитације. У оквиру установе ради и апотека, са централним објектом апотеке у Бечеју и огранцима у Новом Селу и Бачком Градишту. Број запослених здравствених радника у Дому здравља Бечеј је: 42 доктора медицине и специјалиста, девет доктора стоматологије, три дипломирана фармацеута и 104 здравствена радника са средњом, вишом и високом стручном спремом. Према статистици, 1.000 становника у општини Бечеј лечењем покривају 1,20 лекара. Број здравствених радника у Бечеју се смањује, недостају одговарајући профили лекара специјалиста. На територији општине Бечеј распрострањено је више објеката у којима се спроводи здравствена заштита, а то су: централна зграда Дома здравља у Бечеју, објекат дечијег диспанзера, објекат

	стоматологије и физикалне медицине и рехабилитације, објекти апотеке, као и амбуланте Ново Село, Радичевић, Милешево и Пољанице, здравствена станица Бачко Петрово Село и здравствена станица Бачко Градиште. Поред државних установа, постоји и неколико приватних специјалистичких ординација у општини Бечеј, у којим се могу обавити услуге из разних грана медицине. Од државних апотека, постоје апотеке у Бечеју и Бачком Градишту, а поред њих присутно је много више приватних апотека. Очекивано трајање живота у Бечеју према статистици Dev Info у 2022. години је 74 година за жене и 68,08 година за мушкарце. Као најчешћи узроци смрти јављају се последице кардиоваскуларних болести и карцинома.
Култура	Најзначајније установе културе у општини Бечеј су: Градско позориште, Градски музеј и Народна библиотека. Градско позориште, са седиштем у улици Герберових бр. 2 у Бечеју, поседује позоришну салу је 330 седећих места у оквиру које се одржавају позоришне представе, биоскопске пројекције, концерти и разне друге културне и образовне активности. У оквиру Градског позоришта Бечеј постоји и галерија за одржавање разних врста изложби, као и позоришни клуб као угоститељски објекат, чија се отворена башта лоцирана у дворишту Економске школе користи као летња сцена капацитета 150 седећих места. Градско позориште има четири ансамбла (омладинска и дечија) са којима раде професионални редитељи и чије се представе налазе на репертоару у Бечеју, али и на гостовањима у другим градовима и фестивалима, на којима често освајају велики број награда. У Бечеју се редовно одржавају следећи фестивали: дечији фестивал Мајске игре (који се одржава већ 64 године) и фестивал монодраме БЕФЕМОН (који се одржава десет година). Поред наведених, Градско позориште је суорганизатор фестивала „Бечеј ноћу“, док је Културно уметничко друштво „Бидо“ које ради у оквиру позоришта организатор „Бечеј фолк фест“-а. У Градском позоришту се годишње, у просеку одржи око 40 позоришних представа, 60 филмских пројекција, десет концерата, 250 проба за четири ансамбла и десетак културних активности (изложбе, фестивали, књижевне вечери и слично). Број посетилаца позоришта у току једне године је око 10.000. Градски музеј је основан 1953. године. Делатност музеја подразумева прикупљање, чување, стручну обраду и излагање музејског материјала од значаја за територију овог краја. Током свог постојања сакупљено је око 16.500 предмета. Музеј се налази у Главној бр. 25 и у њему су запослени кустос-етнолог, археолог, историчар и историчар уметности. Музејској згради је неопходна реконструкције, како би се омогућило његово будуће функционисање. Народна библиотека- Бечеј, са огранцима у Бачком Петровом Селу, Бачком Градишту и Радичевићу, располаже књижним фондом од 89.115 књига и публикација на српском, мађарском, енглеском и другим језицима. У просторијама библиотеке се такође организују и различите програмске активности: књижевни сусрети, промоције, радионице, предавања, мултимедијалне презентације, изложбе и слично. Међу најпознатијим програмима Библиотеке издавају се редовне годишње активности: Библио игре (од 2011. године), Недеља центлмена (од 2017. године), Такмичење у препричавању бајки (од 2007. године), квалификације за зонску смотру рецитатора „Песнице народа мог“, Музички камп за децу и младе (од 2018. године) и двојезични поетски конкурс за децу и младе „Заједно – Együtt“ (од 2020. године). У току године, библиотека у просеку одржи 480 догађаја. Број регистрованих корисника библиотеке је око 2.800. Поред наведених установа културе у Бечеју постоји родна кућа браће Тан, која има

функцију спомен-куће и културног центра. Како је Тан Мор био познати сликар, а Тан Карољ научник хемичар, у Спомен кући „Тан“ налази се галерија слика и 28 научних експоната који приказују законе природе и других појава из области физике. У оквиру овог простора, посетиоци могу да уживају у ликовној галерији и да на кратко постану истраживачи и познаваоци науке, а такође простор се може користити за разне изложбе, презентацију радова савремене уметности и друге активности.

У оквиру Историјског архива Сента, 1986. године је као пословна јединица архива, основан Одсек за архивску грађу у Бечеју. Ова установа има циљ да заштити архивску грађу и регистратурски материјал, што се у Бечеју врши у објекту који је у све лошијем стању. Поред тога, постоји и проблем недостатка слободног магацинског простора за преузимање нове архивске грађе.

На територији општине Бечеј постоји више културно-уметничких друштава (КУД), која се баве фолклорним и модерним плесом. Најпознатије културно-уметничко друштво у општини је КУД „Ђидо“, које поред извођачког ансамбла има и посебне групе за децу и старије грађане. У саставу овог друштва постоје: оркестар, женска певачка група „Берегиње“ и секција за израду ношњи „Прело“. КУД „Ђидо“ осим што наступа ван граница наше државе, такође организује и међународни фестивал фолклора у Бечеју, па сваке године гостујући ансамбли долазе из свих делова света на наступе у оквиру „Бечеј фолк фест“-а. Остала друштва на територији општине су: КУД „Лоле“ Бачко Петрово Село, КУД „Ђерам“ Бачко Градиште и КУД „Бранко Радичевић“ из Радичевића. Мађарско културно друштво „Петефи Шандор“ основано је у циљу организовања културног живота становника мађарске националности и очување њихове традиције. Организују се секције за све узрасте – хорови народних песама, рецитаторске секције, сликарске секције, као и фолклорни оркестар и фолклорне и модерне плесне групе. Поред њих, носиоци сличних активности су КУД „др Киш Имре“ из Бачког Петровог Села и КУД „Куташ Пуста“ из Дрљана.

У Бечеју су активна два црквена хора, „Свети Георгије“ при православној и „Shola cantura“ при римокатоличкој цркви, као и градски хор при позоришту и дечији хор „Бубамаре“ који је израстао у музички центар. У популарној музици као представници Бечеја познати су Тања Бањанин и бенд „Ева Браун“, али је у новије време присутан све већи број младих бендова који добијају прилику да се прикажу на разним манифестацијама у општини Бечеј.

Интересе националних мањина у општини Бечеј штите национални савети националних мањина, који одлучују о појединим питањима из области културе, образовања, обавештавања и службене употребе језика и писма.

Културно наслеђе у општини Бечеј може се представити следећим: Српска православна црква из 1858. године која је посвећена Светом великомученику Георгију, римокатоличка црква из 1830. године, зграда Градског позоришта из 1861. године, зграда Општинске управе – задужбина Баронице Еуфемије Јовић из 1881. године, Устав – стара преводница на ушћу Великог бачког канала (Дунав-Тиса –Дунав) у Тису из 1900. године и родна кућа Богдана Дунђерског из 1904. године (дата у легат Матици Српској).

Поред наведених објеката, као део непокретног културног добра – Старо језгро Бечеја-Трг „Погача“, многи објекти у централној зони насеља Бечеј који припадају овој просторно-историјској целини из XIX и XX века, налазе се под одређеним нивоом заштите од стране Покрајинског завода за заштиту споменика културе из

	Петроварадина. У току 2023. године остварена је сарадња са надлежним заводом, на пројекту инвестиционог одржавања кровног покривача и сат-куле на градској кући у Бечеју.
Цивилни сектор	У општини Бечеј регистровано је 166 удружења, организација, друштава и других облика грађанског окупљања. Тако се на списку регистрованих удружења налазе: ватрогасна, ловачка, ауто-мото друштва, удружења која брину о осетљивим групама становништва (инвалиди, борци, ментално оболели, глуви, оболели од шећерне болести, пензионери, жене, деца и други) и удружења која се баве одгајањем животиња (пчелари, птице и других), као и много других различитих удружења. Једна од организација која позитивно утиче на здравље грађана је Црвени крст Бечеј. Својим активностима пре свега на организовању добровољног давања крви, представља важну карику у функционисању заједнице. У току године акције добровољног давања крви се организују осам пута у Бечеју и по три пута у Бачком Градишту и Бачком Петровом Селу. Број пријављених грађана се повећава и по једном организованом термину у Бечеју прелази 100 давалаца крви. Поред раније наведених културно-уметничких друштава, једно од најактивнијих је Бечејско удружење младих (БУМ). Ово удружење од свог оснивања 2010. године, активно учествује у побољшању положаја младих у општини Бечеј, што је 2012. године проширено и унапређено оснивањем портала „Мој Бечеј“ са циљем да објективно извештавају о проблемима у локалној заједници. Бечејско удружење младих већ традиционално у сарадњи са општином Бечеј и Канцеларијом за младе, спроводи акцију „Буџет по мери грађана – И ти се питаш!“, са циљем да се повећа и унапреди учешће грађана у процес доношења одлука, повећа информисање грађана о буџетском процесу и повећање транспарентност рада локалне самоуправе.
Спорт	Бечеј је у свету спорта остао упамћен по успеху ватерполо клуба Бечеј, који је 2000. године, освајањем финалног турнира који је одржан у Бечеју, постао првак Европе. Фудбалски клуб Бечеј је 1994. године био члан прве лиге Савезне Републике Југославије. У општини Бечеј постоји 71 спортска организација (клуб, удружење, друштво), од чега су три територијална спортска савеза. Савез спортова општине Бечеј (Зелена улица бр. 11), има основни циљ да буде на услузи локалним спортским клубовима. Општина Бечеј поред осталог, одобрава средства спортским организацијама, у складу са Правилником о одобравању и финансирању програма којим се остварују потребе и интереси грађана у области спорта у општини Бечеј („Службени лист општине Бечеј“ број 7/17). У 2023. години, укупно је одобрено око 19 милиона динара за 45 организација у општини Бечеј. Централно место за бављење спортом је Спортски центар у Бечеју (Зелена улица број 30), којим управља Установа за спортску и културну активност омладине „Ђорђе Предин-Баца“. У оквиру спортског центра поред спортске хале, налази се и затворени ватерполо базен, а поред спортског центра на отвореном је олимпијски базен димензија 50 x 25m са водом из градског водовода и три мања „жута“ базена са геотермалном водом. У близини спортског терена налази се Горански парк у којем се налази трим стаза и теретана за вежбање у природи, док се у близини парка налазе мањи терени за фудбал, кошарку, као и неколико терена за тенис. Друго место по важности је локација фудбалског терена у Бечеју, где се планира изградња спортског комплекса који ће се састојати од неколико спортских терена (за сада је изграђен само један - помоћни фудбалски терен са вештачком травом). Реализовано је и ограда будућег спортског комплекса и постављање

	електроенергетских инсталација. Када спортски комплекс буде у потпуности завршен, постоји могућност да буде главно место у граду за спортске активности. Треће место би био „Партизан” у којем су просторије Спортског савеза Општине. У овим просторијама и спортској сали тренира неколико спортских клубова, док се на два отворена терена у дворишту могу одржавати спортска дешавања и рекреативно бавити спортом. У већини насељених места постоје отворени терени за бављење спортом (углавном фудбал и кошарка). Што се тиче школског спорта, у свим насељеним местима постоје добри услови за одржавање часова физичког васпитања, како у отвореном тако и у затвореном простору у оквиру школе. Локална самоуправа подржава и организује такмичења у школском спорту на општинском нивоу.
--	--

2.3. Анализа постојећих услуга за младе

У Табели ** представљене су услуге и активности за младе, које су на територији општине Бечеј реализоване претходном трогодишњем периоду.

Област	Активности /врста услуге	Носилац активности/ пружалац услуге
Активизам и волонтеризам младих	Обележавање Међународног дана младих – дводневни програм забавних активности у природ награда за најактивније волонтере који редовно учествују у активностима КЗМ. Програм је финансирао Покрајински секретаријат за спорт и омладину у износу од 350.000 динара.	КЗМ Бечеј
	Креативним активизмом за еколошку и социјалну правду (Фондација за отворено друштво)	Бечејско удружење младих
	More transparency in local government – Olof Palme International Center	
	Ка већој партиципацији младих у процесима доношења одлука на локалном нивоу – Министарство туризма и омладине	
	Програм за стицање и унапређење компетенција друштвено одговорних младих „Покрени механизам – општина Бечеј (ЛАП за младе)	
	Бечејско омладинско лето (општина Бечеј)	
	Акција добровољног давања крви	Удружење грађана Млади за наше село (Бачко Петрово Село)
Неформално образовање	Млади, медији и ЕУ	Удружење грађана Образовни импулс Бечеј
	Медијски писмени млади против дезинформација – БОШ СИДА	

		Бечејско удружење младих
	Мање корупције – богатије друштво – Министарство иностраних послова Краљевине Холандије	
	Програм за стицање и унапређење компетенција друштвено одговорних младих „Покрени Механизам!"	
Здравље и безбедност младих	„Безбедни на интернету" Сви смо ми деца овог света	Удружење грађана Образовни импулс Бечеј
	„Безбедност ученика и запослених" „Промовисање и унапредјење безбедности у основним и средњим школама на територији АП Војводине	Техничка школа Бечеј
	Towards improved safety of women in the municipality of Becej (UN Women)	Бечејско удружење младих
Запошљавање	Пар корака до посла	Удружење грађана Образовни импулс Бечеј
	Јавни позив за мере приправништва, мере стручне праксе и моја прва плата (2021, 2022 и 2023)	НСЗ филијала Нови Сад, испостава Бечеј
Култура	HAPPY DAYS FESTIVAL - дводневни фестивал који окупља уметнике и музичаре, са циљем повезивања младих свих националности у заједничке културне активности. Финансијска средства у износу од 400.000 динара, безбеђена су од стране Покрајинског секретаријата за спорт и омладину.	КЗМ Бечеј
	Ерасмус + одрживи развој и промоција културног наслеђа, учење на примерима добре праксе и примена стечених знања и вештина у школском раду и унапређење наставног процеса, активна употреба страних језика	Гимназија Бечеј
	Обука талентованих студената са територије Бечеја, награђује најбоље ученике као вид позитивног појачања, комуникације, посебних вежби (Андревље)	
	ART against corruption – OSF	Бечејско удружење младих
	Зимско Веселје – концерти на тераси Дани Бачког Петровог Села	Удружење грађана Млади за наше село (Бачко Петрово Село)
Образовање	Ка бољој партиципацији младих у медијском простору - Ерасмус + YOUth 4 Legality – OSCE, GiTOC	Бечејско удружење младих
	Афирмација мултикултурализма и толеранције „Обука талентованих ђака на Андревљу"	Техничка школа Бечеј

Спорт	Изградња теретане на отвореном у Горанском парку - пројекат "Здравији млади за здравији Бечеј", уз финансијску подршку надлежног министарства и општине Бечеј. Вредност радова изградње теретане на отвореном износи пет милиона динара, од којих је 3,2 обезбедило Министарство омладине и спорта, док је остатак новца издвојила општина Бечеј.	КЗМ Бечеј
	Лигашко такмичење у две и три категорије, меморијални турнир у одбојци (2021, 2022. и 2023.)	Одбојкашки клуб „Либеро“ Бачко Градиште
	Активни млади за одговорније и транспарентније финансирање омладине и спорта – Министарство омладине и спорта	Бечејско удружење младих
	Реконструкција терена у оквиру спортског комплекса у Бачком Градишту. Инвестиција у вредности 4,3 милиона динара, обезбеђена је уз подршку надлежног министарства.	КЗМ Бечеј
Социјална политика	„Пружање психолошке помоћи и подршке као алата за враћање живота у нормалу због и након пандемије изазване вирусом КОВИД-19, а у циљу очувања менталног здравља“	Центар за социјални рад

Поред наведених активности, важно је истаћи да КЗМ Бечеј од 2021. године функционише у новом простору који се налази на централном градском тргу, у просторијама некадашњег Креативног центра Градског позоришта младих у Бечеју. У уређење и опремање ових просторија уложено је 1,5 милиона динара.

2.4. Анализа остварених резултата

Локални акциони план за младе општине Бечеј престао је да важи 2021. године. За предметни документ није урађена одговарајућа анализа постигнутих резултата. У последње три године, активности из области подршке младима реализоване су периодично, у складу са релним могућностима и потребама.

2.5. Анализа расположивих могућности

2.5.1. Канцеларија за младе

Канцеларија за младе општине Бечеј⁶ (у даљем тексту: КЗМ) већ 17 година представља најзначајнији ресурс за спровођење локалне омладинске политике. У досадашњем раду, успостављена је квалитетна и одржива сарадња са кључним институцијама и удружењима која се баве младима у општини. Активности КЗМ су бројне и разноврсне и усмерене су ка очувању и заштити психо-физичког здравља младих, промоцији омладинског активизма и здравих стилова живота, заштити животне средине итд. Ипак, за унапређење положаја младих, неопходно је константно радити на побољшању знања и вештина лица која су укључена у рад КЗМ, посебно имајући у виду да ће спровођење овог програма захтевати додатни стручно-технички ангажман, нарочито када су у питању послови координације и извештавања.

2.5.2. Средње школе

⁶ <https://www.instagram.com/kzmbecej/>

У Општини Бечеј функционише разгранат систем средњошколског образовања. Младима су на располагању три средње школе: Гимназија Бечеј⁷, Економска школа⁸ и Техничка школа⁹.

У оквиру гимназије постоје општи, друштвено-језички, природно-математички и смер за ученике са посебним способностима за спорт. Поред тога, руководство гимназије усмерено је ка подршци најбољим ученицима, па је тако за 50 ученика обезбеђена државна стипендија. Поред тога, сваке године се значајна пажња посвећује обезбеђивањем бесплатних уџбенике, као и суфинансирању одласка и усавршавања у истраживачкој станици „Петница“. За ученике који освају запажене резултате на републичким такмичењима, гимназија обезбеђује и новчане награде. Матуранти са најбољим успехом, награђују се са речунарима, таблетима и вредним књигама. Поред наведеног, гимназијалци могу да рачунају на организовану припрему за наставак школовања, која се спроводи кроз професионалну оријентацију и припрему за пријемне испите на изабране факултете. Гимназија дуги низ година успешно сарађује са свим факултетима Универзитета у Новом Саду.

Економска школа у оквиру наставног програма, ученицима нуди следеће смерове четворогодишњег програма за: комерцијалисту, финансијског администратора, службеника у банкарству и осигурању и туристичког техничара, као и смерове трогодишњег програма за: трговца, конобара, посластичара и куvara. Поред тога, школа организује бројне секције (психолошка секција, библиотечка секција, хор, спорт, математичка секција, рубикова коцка итд.), пројекти и активности усмерене ка развоју предузетништва и других практичних вештина за лични развој ученика. Ученици су заступљени кроз рад Ђачког парламента, који је сачињен од представника свих одељења школе.

Техничка школа кроз свој рад, прати потребе привреде општине Бечеј, као и суседних општина, кроз образовање кадрови у четири подручја рада III и IV степена образовања: Машинство и обрада метала, Електротехника, Саобраћај и Личне услуге. Изузев наведеног, школа је регистрована и за подручје рада Пољопривреда, производња и прерада хране. Настава се изводи на српском и на мађарском језику. Школа је закључила уговоре о сарадњи на плану извођења практичне наставе у предузећима и приватним радионицама, што представља значајну погодност за развој знања и вештина ученика. Са расположивим учioniчким простором и са радом школе у две смене, максималан број одељења трогодишњег и четворогодишњег образовања је 24 одељења. Школа поседује библиотеку са око 5000 књига. Четири рачунарска кабинета намењена су техничарима за компјутерско управљање ЦНЦ машина, електротехничарима рачунара, електротехничарима информационих технологија и часовима информатике у трогодишњим и четворогодишњим занимањима. Осим рачунарских кабинета у школи постоје и два ЦНЦ кабинета који су опремљени са два ЦНЦ струга, ЦНЦ глодалицом, ЦНЦ ласером и 3Д штампачем. Фризерски салон и школску радионицу ученици користе за извођење практичне наставе, а обука вожње за Б и Ц категорију се изводи на школском аутомобилу и камиону. У дворишту школе направљено је фудбалско игралиште, рукометни и кошаркашки терен, јама са песком за скок у даљ и бацање кугле. Ученички ваннаставни ангажман, спроводи се кроз рад Ученичког парламента, Ученичке задруге и ЦНЦ секције.

У општини Бечеј не постоје установе вишег и високог образовања. Међутим, важно је нагласити да надлежни органи општине сваке године расписују јавни позив за доделу студентских стипендија за 60 студената који студирају у другим градовима. У последњих неколико година редовно се издвоје додатна средства, за доделу

⁷ <https://novi.gimnazijabecej.edu.rs/>

⁸ <https://ets-becej.edu.rs/wp/>

⁹ <https://www.tsbecej.edu.rs/>

стипендије свим студентима који испуњавају услове јавног позива, што је обично још додатних десет до 30 стипендија у зависности од године.

2.5.3. Туризам

Туристичке могућности у општини Бечеј су многобројне и разноврсне. Пре свега се ради о знаменитостима које се налазе на територији градског језгра. Поред градског трга којим доминирају Градска кућа – задужбина баронице Еуфемије Јовић, православна црква Светог великомученика Георгија, римокатоличка црква Узнесења Маријиног, треба напоменути и кућу браће Тан, Жуте бунари и стару бродска преводницу Шлајз. На периферији града, налази се дворац Фантаст, имање од изузетног историјског значаја које је припадало породици Дунђерски. Поред тога, Бечеј кресе природне лепоте и значајан потенцијал за развој туризма на реци Тиси, где се посебно истиче Парк природе Стара Тиса, надамак Бисерног острва. Туристичку понуду употпуњују манифестације као што су: Бечеј ноћу, Бечејске зимске чаролије, Фолк фест, Међународно музичко такмичење на Фантасту, Мајске игре, Бечејски фестивал монодраме БЕ:ФЕМОН, Контрафест, Дан Светог Иштвана и други. Целокупном туристичком понудом и промовијом, управља Туристичка организација Бечеј¹⁰, која путем своје интернет презентације информисе заинтересоване о свим занимљивим дешавањима и најзначајнијим информацијама од значаја за све посетиоце.

2.6. SWOT анализа

За израду Програма коришћена је „SWOT” анализа, као инструмент за процену јачих и слабих страна (S - strengths, W - weaknesses), прилика (O - opportunities) и претњи (T - threats) које могу утицати на њих. У контексту Програма, идентификовани су унутрашњи и спољашњи фактори који могу утицати на успех или спровођења мера и активности које су дефинисане Програмом и детаљније разрађене акционим планом. Резултати SWOT анализе представљени су у Табели

¹⁰ <https://tobecej.rs/>

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
Квалитетна сарадња свих институција у општини	Пасивност, незаинтересованост и немотивисаност младих
Разноврсни културни садржаји	Недовољно атрактивни постојећи програми за младе
Постојање услова за развој спорта	Недовољна укљученост младих у креирању локалне политике
Квалитетно и разноврсно средњошколско образовање	Пораст нежељених облика понашања међу младима
	Непостојање високошколских установа
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
Промоција Програма за унапређење положаја младих	Неизвршење трансфера са републичког нивоа ка општини
Финансијска подршка надлежног министарства и страних донатора	Континуирани одлазак младих
Унапређење туризма	Неповољна економска ситуација која се рефлектује на младе
Развој и унапређење програма неформалног образовања	Неповољна ситуација на тржишту рада
Ефикасније искоришћавање постојећих ресурса у свим областима од значаја за младе	
Унапређење спортско – рекреативне инфраструктуре	
Унапређење активности путем друштвених мрежа (подкаст КЗМ, наградна такмичења итд.)	

2.7. Анализа потреба младих и дефинисање проблема

А) Анализа потреба младих

У складу са Законом о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18) и Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС”, број 8/19), КЗМ општине Бечеј је у првог кварталу 2024. године, спровела анкету намењену младима од 15 до 30 година, како би испитала њихове потребе, интересовања и ставове. Резултати истраживања су искоришћени као полазна основа за израду овог програма. Поред тога, представљени резултати овог истраживања користиће и као практично упутство локалним институцијама и организацијама да прилагоде и унапреде постојеће програме и садржаје за младе, као и да унапреде постојећи приступ рада са младима, нарочито у погледу начина информисања укључивања младих у креирању нових садржаја и програма.

Анкета је спроведена у форми упитника који су садржали питања из области образовања, запошљавања, социјалне инклузије, здравља и безбедности, културе и омладинског активизма.

Анкетом је обухваћено 100 младих људи (51% момци, 49% девојке) различитог нивоа образовања и социјалног статуса¹¹.

Степен образовања испитаника	Одговори (%)
Без школе	14%
Основна школа	38%
Средња школа	29%
Више и високо образовање	12%
Докторске студије	2%

Вођено је рачуна о подједнакој заступљености младих који живе како у градској тако и у сеоској средини (63% младих је из градске, а 37% из сеоске средине).

2.7.1. Образовање

На питање „**Да ли у месту у ком живиш имаш прилике да присуствујеш активностима неформалног образовања**“, 77% испитаника је одговорило Да, а 23% испитаника је одговорило Не. Наведени податак указује да су великој већини младих доступне активности из области неформалног образовања.

Табела --: приказ образовних тема које највише занимају испитанике¹²

НАЗИВ ОБЛАСТИ	Проценат датих одговора за наведену област
Психологија/педагогија	42%
Запошљавање	34%
Предузетништво	32%
Здравље	40%
Безбедност	35%
Толеранција и социјално укључивање	18%
Екологија	23%
Демократија и људска права	18%
Развој заједнице	22%

¹¹ С обзиром да је број анкетираних младих 100, у даљем тексту Програма резултати анкете ће бити изражени искључиво у процентима, што је истоветно са бројем испитаника.

¹² Испитаници су имали могућност да изаберу више области

Подаци из табеле указују да међу младима највеће интересовање постоји за теме: Психологија/педагогија, Здравље, Безбедност и Запошљавање, што је и разумљиво имајући у виду да се ради о областима најзначајнијим за унапређење квалитета њиховог живота у локалној заједници.

У Табели **, представљени су одговори младих у вези са значајем стицања диплома у институцијама формалног образовања.

Формално образовање (стицање дипломе образовне институције)	Одговори (%)
Потпуно небитно	4%
Небитно	6%
Релативно битно	16%
Битно	38%
Веома битно	36%

Из табеле је видљиво да велики проценат младих у Бечеју (74%), сматра важним или веома важним поседовање дипломе неке од званичних образовних институција.

У Табели **, представљени су одговори младих који се односе на значај стицања знања и вештина, које се стичу изван формалних институција.

Неформално образовање	Одговори (%)
Потпуно небитно	4%
Небитно	4%
Релативно битно	35%
Битно	33%
Веома битно	24%

Представљени резултати јасно указују да су млади веома заинтересовани за стицање знања и вештина изван институција система формалног образовања. Имајући у виду да само 8% младих сматра да је неформално образовање небитно или потпуно небитно, неопходно је да се кроз Програм посебна пажња посвети мерама и активностима које се односе на предметну област.

2.7.2. Запошљавање

Табела **: запошљавање

Питање	Одговори (%)
Знање је битно или веома битно за проналажење посла	77%

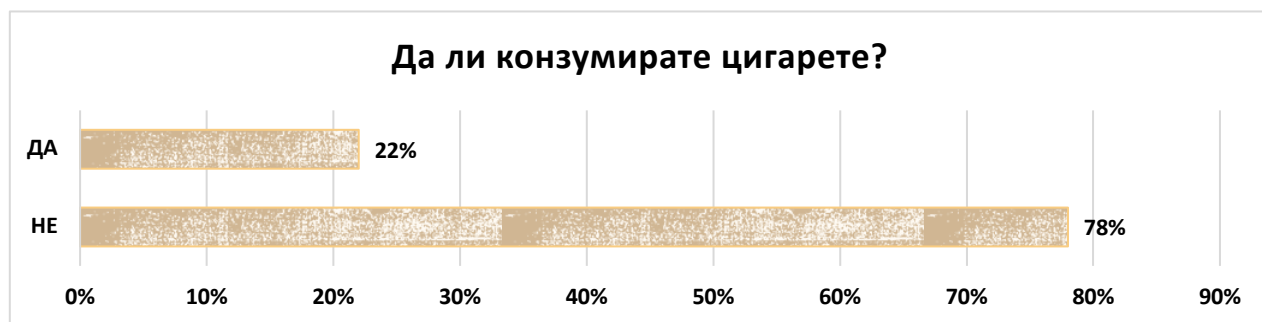
Претходно радно искуство је битно или веома битно за проналажење посла	35%
Лична познанства и контакти су битни или веома битни за проналажење посла	45%
Чланство у организацији или странци је битно или веома битно за проналажење посла	40%
Бити пријављен на евиденције НСЗ је битно или веома битно за проналажење посла	32%

Из табеле се закључује да је младима, за проналажење посла, знање ипак најважније. Ипак, уочљиво је мишљење младих да лична познанства и чланства у политичким странкама и другим организацијама, имају значајну улогу у лакшем проналажењу посла. Такав став допуњава чињеница да је висок проценат испитаника - 49%, размишљало да се исели из Србије због запослења. Наведени проценат указује, да је кроз примену Програма потребно обратити пажњу на разлоге за овакав став младих у Бечеју и евентуалним корекцијама допринети побољшању стања у области локалне политике запошљавања и побољшања њихове економске перспективе.

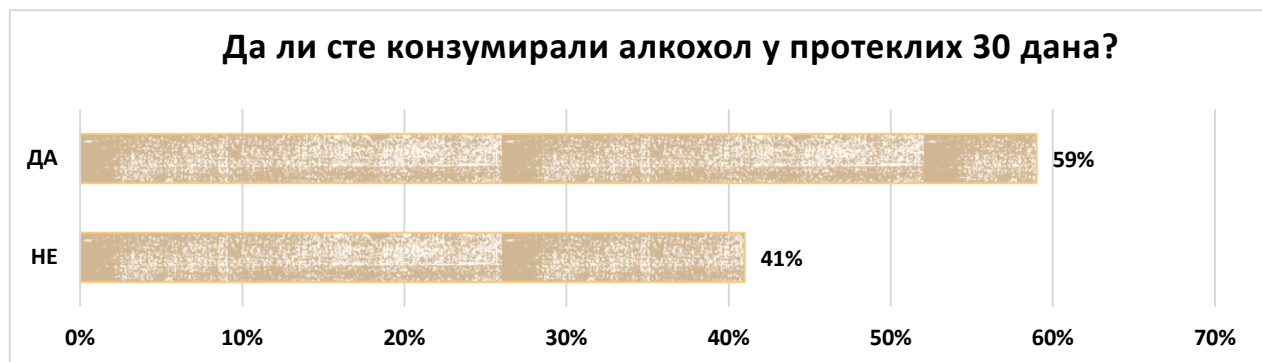
2.7.3. Здравље, благостање и безбедност

У овом одељку су испитивани ставови, навике и понашања младих у области здравља и безбедности. Предстојећи графикони приказују основне податке у вези са животним навикама младих у општини Бечеј.

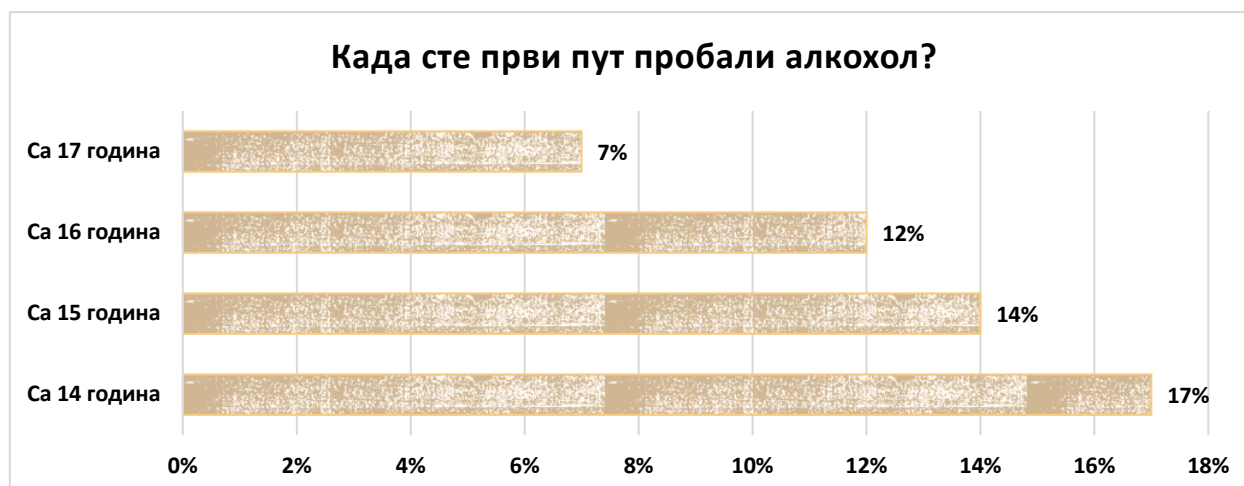
Графикон **

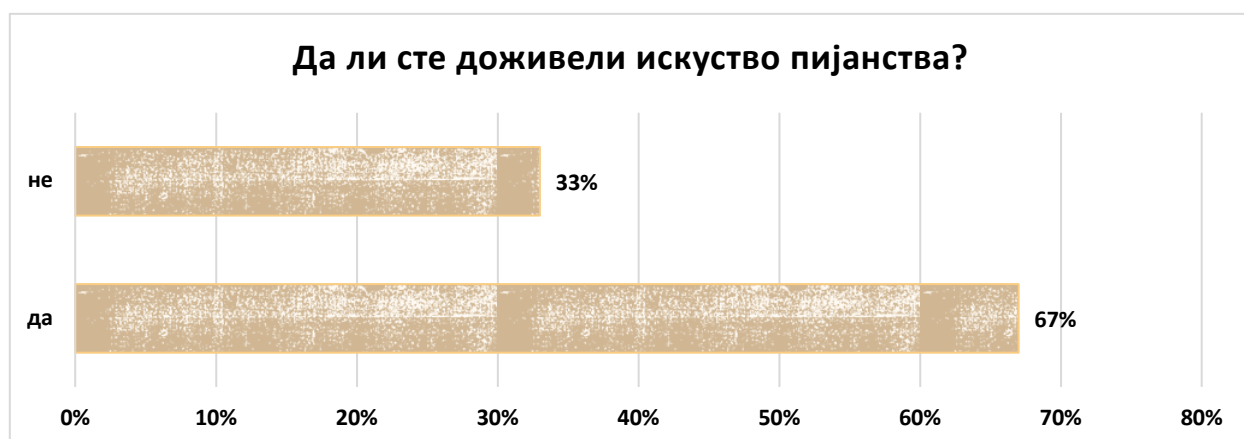
Графикон **

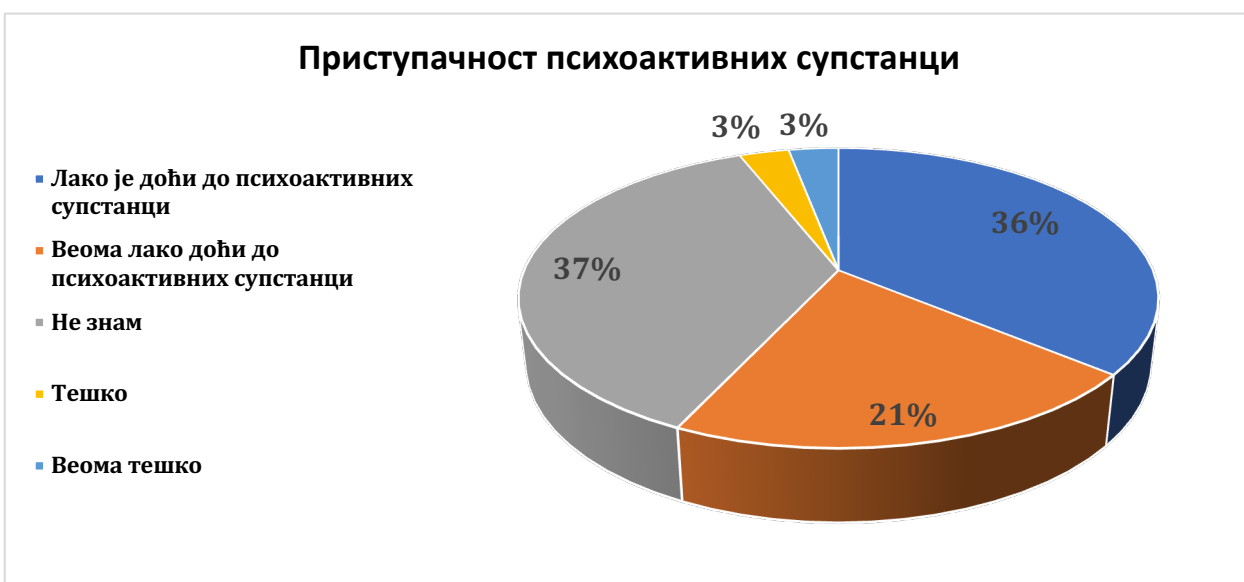
Графикон **

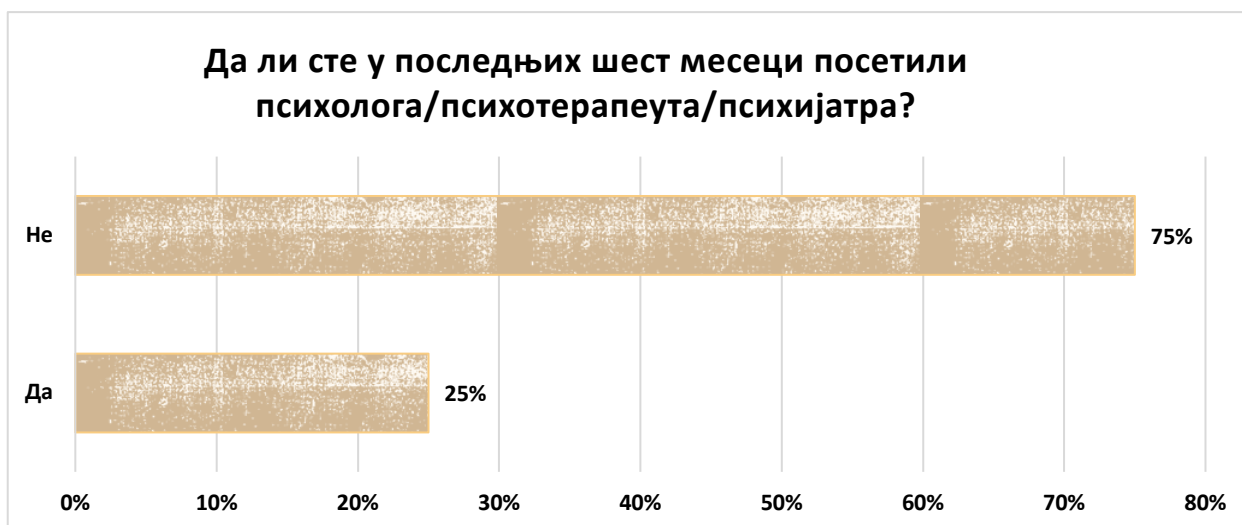
Графикон **

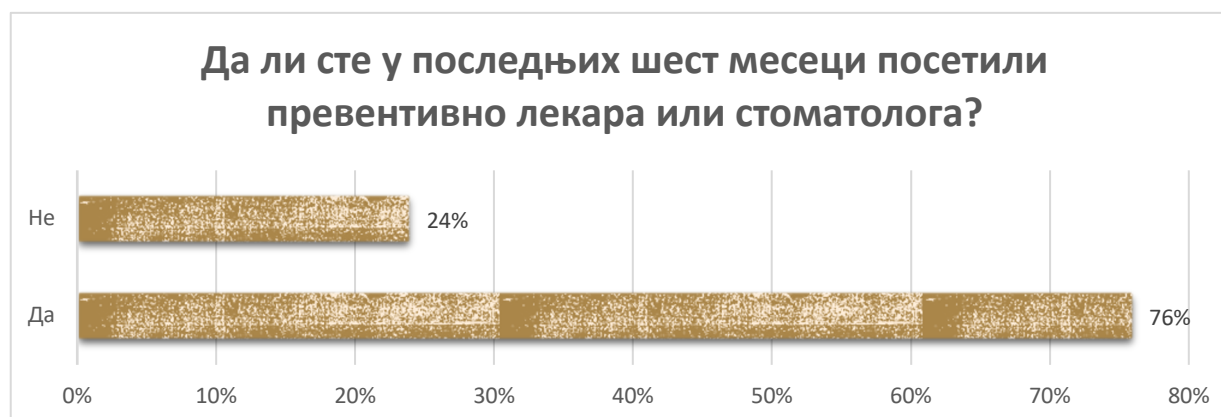
Графикон **

Графикон **

Графикон **

У Табели ** представљени су одговори испитаника који се односе на тему распрострањености физичког насиља у локалној средини.

Присутност физичког насиља	Одговори (%)
Није присутно	1%
Незнатно присутно	8%
Ретко присутно	23%
Релативно присутно	40%
Присутно	23%

У Табели ** представљени су одговори испитаника који се односе на тему распрострањености психолошког насиља у локалној средини.

Присутност психолошког насиља	Одговори (%)
Није присутно	7%
Незнатно присутно	7%
Ретко присутно	18%
Релативно присутно	26%
Присутно	42%

У Табели ** представљени су одговори испитаника који се односе на тему распрострањености сексуалног насиља у локалној средини.

Присутност сексуалног насиља	Одговори (%)
Није присутно	14%
Незнатно присутно	29%
Ретко присутно	23%
Релативно присутно	17%
Присутно	17%

У Табели ** представљени су одговори испитаника који се односе на тему распрострањености електронског насиља у локалној средини.

Присутност електронског насиља	Одговори (%)
Није присутно	7%
Незнатно присутно	6%
Ретко присутно	17%
Релативно присутно	25%
Присутно	45%

У Табели ** представљени су одговори испитаника који се односе на тему распрострањености економског насиља у локалној средини.

Присутност економског насиља	Одговори (%)
Није присутно	13%
Незнатно присутно	18%
Ретко присутно	38%
Релативно присутно	16%
Присутно	15%

У Табели ** представљени су одговори испитаника који се односе на тему распрострањености породичног насиља у локалној средини.

Присутност породичног насиља	Одговори (%)
Није присутно	11%
Незнатно присутно	13%
Ретко присутно	28%
Релативно присутно	30%
Присутно	18%

У Табели ** представљени су одговори испитаника који се односе на тему распрострањености насиља у везама младих локалној средини.

Присутност насиља у везама младих	Одговори (%)
Није присутно	14%
Незнатно присутно	12%
Ретко присутно	28%
Релативно присутно	28%
Присутно	18%

У Табели ** представљени су одговори испитаника који се односе на тему распрострањености вршњачког насиља локалној средини.

Присутност вршњачког насиља	Одговори (%)
Није присутно	7%
Незнатно присутно	5%

Ретко присутно	17%
Релативно присутно	25%
Присутно	46%

Из наведених података у табелама ***, очигледно је да млади сматрају да су у локалној средини изражени различити облици насиља, која несумњиво представљају препреку на путу њиховог свеобухватног развоја, унапређења менталног и физичког здравља и безбедности. Упркос томе, генерани утисак о безбедности је такав да се 76% испитаника осећа безбедно у месту у којем живи (24% испитаника је изјавило да се не осећа безбедно).

2.7.5. Култура

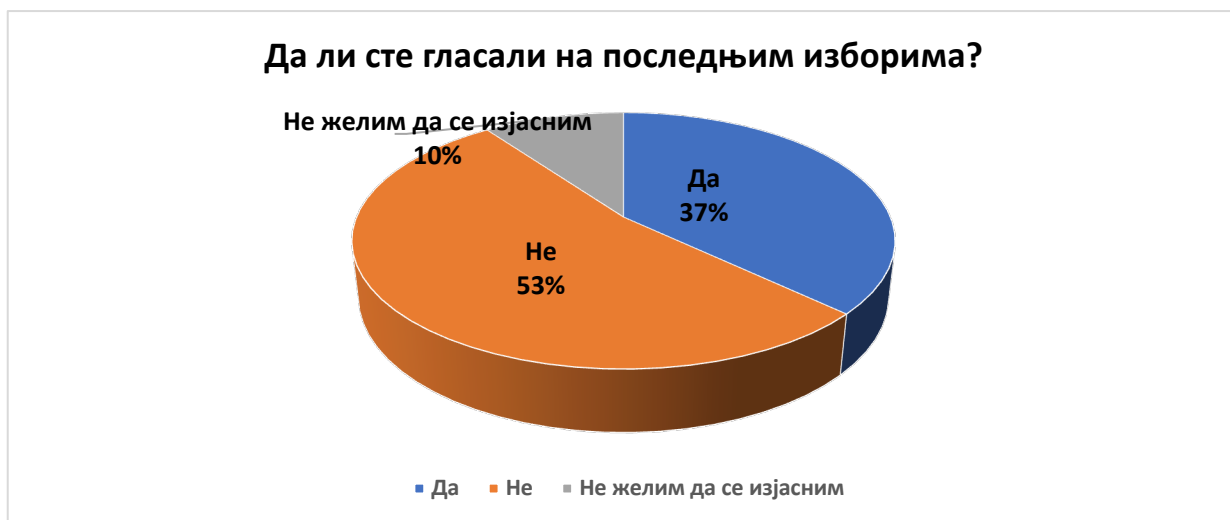
Када су у питању културни садржаји, испитаници су у оквиру анкете имали прилику да се одреде за више различитих садржаја. Подаци о томе, представљени су у оквиру Табеле **

Који садржаји недостају у Бечеју?	Проценат сагласних испитаника
Биоскоп	91%
Позориште	75%
Концерти	89%
Спортски догађаји	85%
Музеји	66%
Галерије	54%
Културно – историјска места	77%

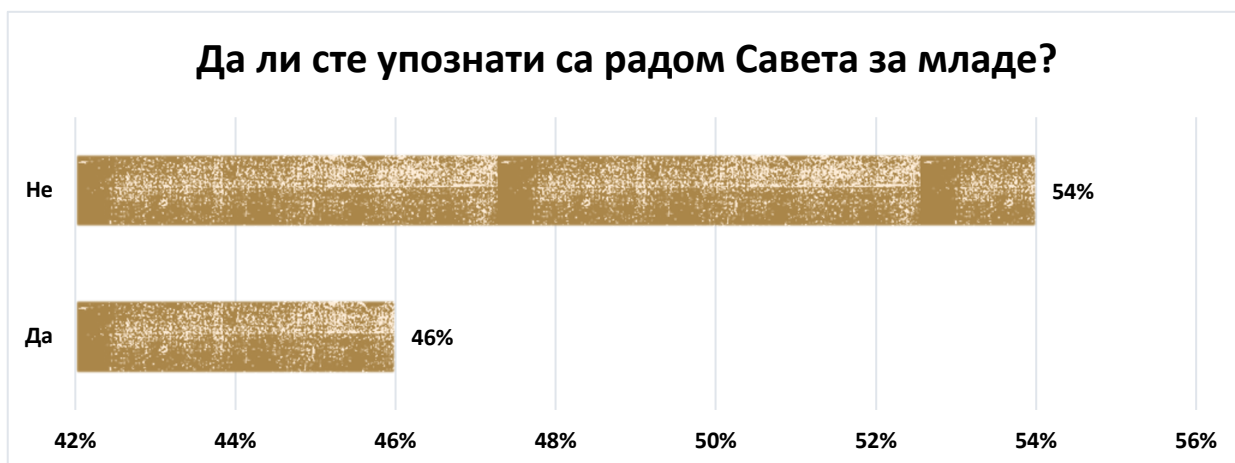
2.7.6. Активно учешће младих

У наставку Програма, представљени су резултати анкете који се односе на активно учешће младих у активностима локалне заједнице. Питања у овој области креирана су у циљу прецизне процене расположења младих и њихове спремности да буду активни учесници у животу своје заједнице.

Графикон **

Графикон **

Графикон **

Када је реч о волонтирању, 58% испитаника је учествовало у волонтерским активностима, док је 48% истакло да никада није волонтирало. Највећи број испитаника који су волонтирали (21 особа), волонтирала је у активностима Канцеларије за младе општине Бечеј. Остали испитаници су учествовали у волонтерским акцијама које су спроводили: Бечејско удружење младих, Црвени крст, Градско позориште Бечеј, Удружење

„Млади за наше село, Народна библиотека Бечеј, Ученички парламент. Истакнуте су и акције чишћења Тисе и Горанског парка, као и друге активности које су спровођене на територији општине Бечеј.

Табела ** приказује разлоге због којих су испитаници учествовали у волонтерским активностима.

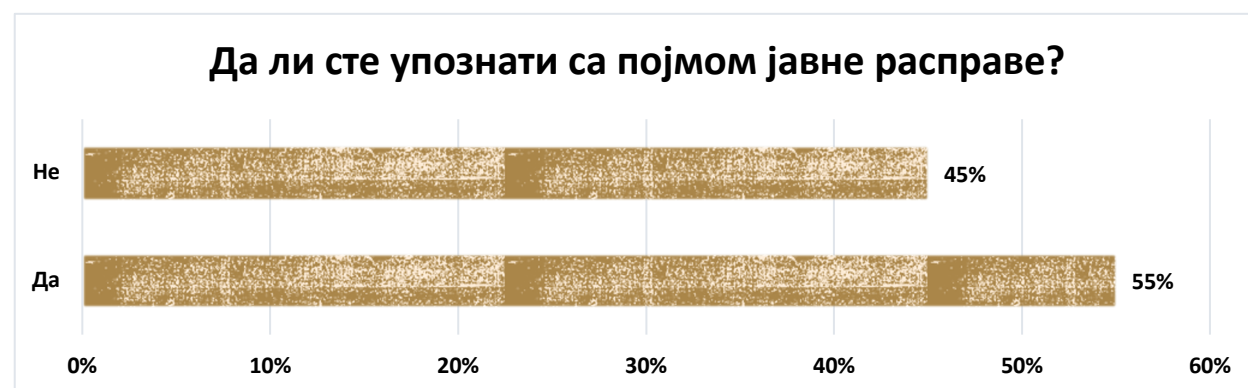
Због чега сте учествовали у волонтерским активностима?	Одговори (%)
Хуманитарни рад и допринос локалној заједници	33,3%
Стицање нових знања и вештина	36,1%
Квалитетно провођење слободног времена	15,3%
Неки други разлози	12,5%
Стицање радног искуства	1,8%
Стицање препорука за посао	1%

Приметно је да млади најчешће волонтирају како би стекли нова знања и вештине, па је наведени податак потребно узети у обзир приликом креирања будућих волонтерских сктивности у оквиру Програма.

Табела ** садржи приказ области у којима су испитаници били активни.

НАЗИВ ОБЛАСТИ	Проценат датих одговора за наведену област
Спортски клубови	53%
Невладине организације/удружења	29%
Ученички/студентски парламент	26%
Културно – уметничка друштва	21%
Политичке странке	13%
Црвени крст	13%
Верске заједнице	12%
Омладински хор/музички ансамбл	11%

У Графикону ** представљени су одговори испитаника у вези са појмом јавне расправе.

Податак који додатно разрађује претходни графикон јесте да 78% испитаника није учествовало у јавној расправи, док је 22% испитаника учествовало у јавној расправи поводом неког усвајања локалног прописа или планског документа.

Табела**: Укључивање у активности које се организују за младе

Због чега нисте укључени у активности које се организују за младе?	Проценти
Недостатак времена	62%
Неинформисаност	13%
Други разлози	11%
Нико од мојих пријатеља не жели да иде са њима	2%
Не занимају ме активности које се реализују за младе	2%
Не занимају ме активности које се реализују за младе	9%
Не видим корист и сврху укључивања у активности које се организују	1%

У Бечеју постоји довољно квалитетног садржаја за провођење слободног времена	Проценти
Не слажем се	20%
Углавном се не слажем	14%
Релативно се слажем	28%
Углавном се слажем	17%
У потпуности се слажем	21%

Квалитетно провођење слободног времена изискује доста новца	Проценти
Не слажем се	30%
Углавном се не слажем	19%
Релативно се слажем	28%
Углавном се слажем	17%
У потпуности се слажем	6%

У стању сам да себи организујем слободно време	Одговори (%)
Не слажем се	2%
Углавном се не слажем	4%
Релативно се слажем	15%
Углавном се слажем	35%
У потпуности се слажем	44%

За квалитетно провођење слободног времена потребна само добра воља	Одговори (%)
Не слажем се	2%
Углавном се не слажем	10%
Релативно се слажем	21%
Углавном се слажем	21%
У потпуности се слажем	46%

Из претходних табела је уочљиво да већина младих не учествује у активностима које су њима намењене због недостатка слободног времена (62% испитаних). Са друге стране, значајан проценат испитаника сматра да је у стању да самостално организује слободно време (44%). Из наведеног није једноставно закључити на који начин млади проводе своје слободно време, односно у којој мери су заиста у стању да се организују на квалитетан начин.

2.7.7. Предности и недостаци у локалној заједници

Највећи проблеми са којима се суочавају у средини у којој живе су представљени у Табели **. Испитаници су у оквиру овог питања могли да се одлуче за више одговора.

Назив области	Проценат датих одговора за наведену област
Незапосленост и економски проблеми	34%
Криминал	33%
Лош образовни систем	34%
Корупција	17%
Запошљавање „преко везе“	36%
Кршење забране продаје алкохола и цигарета малолетним лицима	38%
Недостатак места за провођење слободног времена	32%
Недовољна информисаност	29%
Недовољна безбедност	25%
Непоштовање прописа и закона	27%
Немогућност да утичу на дешавања у свом окружењу	16%
Недостатак културних дешавања	15%
Друго	11%

Изузимајући Кршење забране продаје алкохола и цигарета малолетним лицима, млади у најзначајније проблеме сврставају Запошљавање „преко везе“, незапосленост и економске проблеме, као и лош образовни систем.

Б) Анализа проблема

На основу приказа кретања показатеља који се прате у области, анализе тренутног стања у сфери омладинске политике као и анализе претходно наведених планских докумената, **идентификована су три приоритетна проблема омладинске политике у Бечеју**. У овом процесу коришћена је техника „Израда дрвета проблема“, помоћу које су идентификовани узроци проблема и последице које проблем производи.

Као први проблем, идентификован је **неразвијен активизам код младих**. Кључни **узрок** који доводи до овог проблема је незаинтересованост и недовољно развијена свест младих о значају и предностима удруживања и заједничког деловања у циљу општег добра. Најзначајније **последице** проблема су губитак мотивације за било каквом позитивном променом и жеља за напуштањем Бечеја.

Други проблем односи се на **слабу запошљивост младих**, где су као кључни **узроци** препознати: недостатак знања и вештина код младих који траже посао, недостатак програма неформалног образовања које се траже на тржишту рада, недовољна подршка младима из руралних подручја, младима из осетљивих друштвених група и младим породицама са децом. Негативне **последице** које проблем изазива су висока стопа незапослености

младих, недовољна финансијска независност и зависност од родитеља, напуштање Бечеја и слабљење потенцијала за развој локалне заједнице.

Трећи проблем који је препознат односи се на чињеницу да су **млади склони небезбедном понашању и нездравим животним навикама**. **Узроци** су непостојање Саветовалишта за младе, недостатак стручних лица, недовољан број програма за заштиту менталног здравља и превенцију болести зависности који се организовано и континуирано спроводе, недостатак програма промоције здравих стилова живота и превенције ризичног понашања младих, непостојање одговарајућих образовних програма о безбедности младих, укључујући и безбедност на интернету. **Последице** које проблем изазива, огледају се у повећању деликвенције међу младима, повећању броја младих са болестима које су изазване нездравим навикама и повећање броја младих са менталним проблемима.

2.7.1. Анализа упоредне праксе

Приликом израде Програма, анализирани су активности Канцеларија за младе и удружења које се баве младима, а које би у перспективи могле да буду примењене у Бечеју:

- Подршка за каријерни развој: Програм стажирања у локалним компанијама или институцијама у сарадњи са омладинским организацијама.
- Е-омладина и дигитални активизам: Кампање на друштвеним мрежама за образовање о важним друштвеним питањима и активизам за заштиту права младих.
- Оснивање Уније ђачких парламената

2.7.2. Промена која се постиже спровођењем Програма

На основу спроведене анализе расположивих могућности и испитивања потреба младих, идентификовани су правци даљег развоја омладинске политике Општине Бечеј. Промене су дефинисане имајући у виду финансијске и све друге ресурсе које надлежни органи општине имају на располагању.

Промене које се Програмом постижу, усмерене су ка побољшању услова за запошљавање и самозапошљавање младих, подстицање омладинског активизма, подршку и мотивисање младих да волонтирају, као и укључивање младих од стране надлежних органа општине у доношење одлука у областима које су од њиховог интереса. Поред наведеног, спровођењем одговарајућих мера очекује се смањење ризичног понашања младих и њихово усмеравање ка здравим и безбедним стиливима живота.

Да би се описане промене оствариле, потребно је обезбедити континуиран рад и координацију одговорних субјеката омладинске политике на постизању дефинисаних циљева. Кроз цео процес спровођења Програма, неопходно је обезбедити прецизно и правовремено извештавање надлежних органа о постигнутим резултатима.

3. ВИЗИЈА

Визија Програма дефинисана је у складу са жељеним променама и проистиче из анализе потреба младих, проучавања релевантних планских докумената и претпоставки будућих друштвених кретања.

Бечеј је безбедна, интеркултурална средина у којој живе самостални, способни и друштвено одговорни млади, који заједнички учествују у развоју заједнице и успешно остварују своје потенцијале и амбиције. Млади Бечејци са задовољством остају да живе и раде у Бечеју, средини коју су креирали по својој мери.

4. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Програм садржи један општи циљ и три посебна циља (приказано у Табели **), који су усклађени са циљевима из Плана развоја Аутономне покрајине Војводине 2023 – 2030 и Стратегије за младе Републици Србији за период од 2023. до 2030. године¹³

Општи циљ: Младима су обезбеђени услови за учешће у спровођењу локалне омладинске политике

Посебни циљеви:

1. Унапређење услова за развој омладинског активизма
2. Обезбеђивање услова за запошљавање и samozapošljavanje младих
3. Унапређење здравља и безбедносне културе

¹³ Посебни циљеви 3, 4. и 5. ове стратегије - активизам, образовање и запошљавање и здравље безбедност младих, подударају се са резултатима анализе стања које су спроведене приликом израде Програма. На тај начин је постигнута усклађеност са кровним планским документом.

Општи циљ	Показатељ учинка	Почетна вредност у 2023. години	Циљана вредност у 2026. години	Извор провере
Младима су обезбеђени услови за учешће у спровођењу локалне омладинске политике	Удео младих који учествују у програмима омладинске политике у току једне године у односу на укупан број младих			Извештај о раду КЗМ
	Број чланова радних група, савета, организација или неформалних група младих, које учествују у креирању и спровођењу омладинске политике у току једне године			Извештај о раду КЗМ
Посебни циљеви	Показатељ учинка	Почетна вредност у 2023. години	Циљана вредност у 2026. години	Извор провере
Унапређење услова за развој омладинског активизма	Број младих волонтера у години			Извештај о раду КЗМ
	Број догађаја у чијем креирању су учествовали млади			Извештај о раду КЗМ
Обезбеђивање услова за запошљавање и самозапошљавање младих	Број младих који су похађали обуке за унапређења знања и вештина за запошљавање и самозапошљавање, а који су се запослили			Извештај о раду КЗМ Извештај НСЗ
	Број догађаја (обуке, радионице, радне праксе) који се организују на тему запошљавања младих			Извештај о раду КЗМ Извештај НСЗ
Унапређење здравља и безбедносне културе	Број младих који су похађали програме на тему здравља и безбедносне културе			Извештај о раду КЗМ

Општи циљ	Показатељ учинка	Почетна вредност у 2023. години	Циљана вредност у 2026. години	Извор провере
	Број младих који су учествовали у спортско рекреативним активностима			Извештај о раду КЗМ

5. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ОПЦИЈА ЗА ПОСТИЗАЊЕ ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА

За остварење посебног циља **:** Унапређење услова за развој омладинског активизма, анализирани су следеће опције.

Status quo¹⁴ опција. Програми, мере и активности које су до сада спровођене имали су одређене позитивне ефекте, али нису биле усмерене на системско унапређење стања у области, па је закључено да наставак такве политике неће довести до очекиваних позитивних промена и остварења утврђених циљева. Поред тога, реализација тих догађаја није испраћена одговарајућом анализом ефеката њиховог спровођења, па је самим тим упитно колики је заиста учинак сваког конкретног програма, односно да ли је неки од њих потребно укинути, унапредити или изменити у циљу постизања значајнијих позитивних ефеката на младе.

Опција 1: Промоција омладинског активизма која се заснива на интензивнијој медијској кампањи путем званичног сајта општине, локалних електронских медија и друштвених мрежа, са циљем да се број младих волонтера константно повећава. Оваква кампања позитивно утиче на свест младих о значају удруживања и самоорганизовања, за остварења општег интереса локалне заједнице. Ипак, процењено је да се спровођењем ове опције остварује искључиво краткотрајан позитиван ефекат, те да системско побољшање стања у области активизма младих спровођењем ове опције, није одрживо у дужем временском периоду.

Опција 2: Обезбеђивање услова за волонтирање младих, подразумева регрутовање, обучавање и подршку волонтерима. Ова опција се односи искључиво на волонтеризам, који представља само један сегмент омладинског активизма. Спровођење ове опције не утиче непосредно на њихово удруживање и организовање у различитим областима грађанског активизма.

Опција 3. Унапређење услова за одржавање догађаја за младе у различитим областима, подразумева подршку младима да организују догађаје у различитим областима. Циљ је да млади имају активно проведено слободно време, да се упознају, друже и стекну одређена знања и искуства (нпр. ликовни и фото конкурс, концерти, такмичења, изложбе, хуманитарне акције и слично).

Опција 4: Унапређење рада Савета за младе. Савет за младе општине Бечеј званично постоји, али већ неколико година није функционалан због недостатка кворума у одлучивању. Ефикасан рад Савета за младе, који пре свега подразумева редовне састанке и континуирано објављивање извештаја о спроведеним активностима и оствареним резултатима, представља један од предуслова за системско уређење и обезбеђивање одрживе омладинске политике у Бечеју.

¹⁴ Status quo опција подразумева одржавање постојећег стања у области одређене политике, без предузимања било каквих регулаторних или других мера

Опција 5: Комбинација мера и активности из претходних опција (не рачунајући Status quo). Реализација различитих мера и активности (функционалан Савет за младе, одржавање и промовисање волонтерских и осталих програма, медијски садржаји, подршка у организовању различитих културних догађаја, такмичења, радионице и слично) уз благовремено праћење спровођења и извештавање, допринеће остварењу жељеног циља, који ће бити праћен кроз прецизно утврђене показатеље учинка.

Као критеријуми за рангирање опција, узети су: претпостављени ниво остварења циља који се опцијом постиже, утицај на буџет, усклађеност са релевантним планским документима, друштвени ефекат – ефекат који ће свака од опција имати на ширу заједницу, као и управљачки ефекат који се односи на процену капацитета за спровођење сваке од опција.

На основу вредновања свих представљених опција у складу са наведеним критеријумима, одлучено је да се изабере **Опција 5**, чије ће спровођење у највећој мери допринети постизању утврђеног циља. Иако изабрана опција подразумева највише средстава и ресурса за реализацију од свих осталих (изражени финансијски и организационо – управљачки ефекти), позитивни друштвени ефекат који и обезбеђивање одрживости у дужем временском периоду неупоредиво су значајнији у односу на друге разматране опције.

За остварење посебног циља Обезбеђивање услова за запошљавање и samozapošljavanje младих разматране су следеће опције:

Status quo опција подразумева наставак досадашње праксе да НСЗ реализује своје јавне позиве за мере приправништва и стручне праксе, као и програм Моја прва плата. Спровођење ових мера не доприноси остварењу жељених промена, па је неопходно осмислити и спровести додатне програме за младе у циљу унапређења њихових практичних знања, а пре свега предузетништва.

Опција 1: Развијање програма и спровођење обука за стицање вештина које су тражене на тржишту рада, позитивно утиче на повећање запошљивости младих и доприноси развоју знања и вештина младих којима се на тај начин помаже да буду конкурентнији на тржишту рада. Вештине и знања која је потребно развијати, превасходно се односе на предузетничка знања, дигиталне вештине, технике комуникације и слично. Посебно је важно обезбедити доступност ових обука младима који живе у селима.

Опција 2: Успостављање центра за каријерни развој младих, где млади могу да добију информације о запошљавању, стажирању и осталим пословним могућностима. Ова опција подразумева издвајање средстава за обезбеђивање одговарајућег простора и опреме, као и најмање једног стручног лица, обученог за пружање услуга центра за развој каријере младих. Опција производи значајне финансијске и организационо – управљачке ефекте: канцеларијски простор и опрема, обука и стално запослење најмање једног службеника.

Опција 3: Организација сајмова запошљавања и других предузетничких догађаја. На тај начин млади имају прилику да остваре непосредан контакт са потенцијалним послодавцима. Овакви догађаји вишеструко су корисни за све циљне групе које у њима учествују - млади се упознају са ситуацијом на тржишту рада и знањима која се траже и цене, док привредни субјекти (најчешће предузетници, микро мала и средња предузећа) имају мотив и интерес да на једном месту дођу до важних информација о доступној радној снази у областима у којима послују.

Опција 4: Подршка младим женама, младима из осетљивих друштвених група и младим породицама са децом при запошљавању и samozapošljavanju, подразумева идентификовање потенцијалних корисника мере, као и информисање корисника о доступним програмима. Поред тога је потребно израдити и план одговарајућих активности (обуке, логистичка подршка и слично) којим би се наведеним групама помогло да се запосле или покрену сопствени посао.

Као критеријуми за рангирање опција, узети су претпостављени ниво остварења циља који се опцијом постиже, утицај на општински буџет и усклађеност са релевантним планским документима, друштвени ефекат – ефекат који ће свака од опција имати на ширу заједницу, као и управљачки ефекат који се односи на процену капацитета за спровођење сваке од опција. Након упоредне анализе свих представљених опција, процењено је да је **за остварење циља неопходно спровести опције 1, 3 и 4**, уз неопходност квалитетне координације и појачане сарадње институција и организација одговорних за спровођење мера. Спровођење Опције 2 није изводљиво, имајући у виду кадровске и финансијске ресурсе који су потребни за оснивање и рад каријерног центра. Опција status quo такође је неприхватљива, с обзиром да су резултати анализе и заједничког рада радне групе показали да је потребно спровести значајније интервенције у предметној области.

За остварење посебног циља: Унапређење здравља и безбедносне културе разматране су следеће опције:

Status quo опција подразумева спорадично организовање различитих активности за младе у овој области, без претходног прецизног планирања и праћења постигнутог учинка у складу са утврђеним показатељима, тако да ефикасност реализованих програма није могуће са сигурношћу проценити и представити. Тема је таква да захтева континуиран рад и координацију између КЗМ и надлежних институција, што је поред осталог могуће унапредити одговарајућим мерама које ће се наћи у Програму.

Опција 1: Осмишљавање и реализација активности које промовишу важност очувања менталног здравља, уз редовно информисање о установама, удружењима, стручним појединцима и доступним СОС линијама које пружају подршку у овој области. Опција такође подразумева и реализацију програма едукације родитеља и старатеља у циљу раног откривања менталних проблема код младих, обуке о безбедном коришћењу друштвених мрежа, са циљем да се младима скрене пажња на сигурно и одговорно коришћење друштвених мрежа и других интернет садржаја. Пораст ризичних понашања и инцидената на интернету, доводи до потребе да се посебна пажња посвети освешћивању младих када је ова тема у питању. Поред наведеног, било би пожељно да се организује и едукација на тему безбедности младих у саобраћају.

Опција 2: Организовање садржајних и интерактивних кампања о здравом животу, има за циљ да образује и мотивише младе људе да воде здравији живот кроз правилну исхрану и поштовање телесне културе, доприносећи тако општем здрављу и добробити заједнице. Континуирано креирање информативних материјала који подстичу здраве навике, укључујући online чланке, водиче, савете нутрициониста, рецепте и програме рекреације (часови јоге, заједничка рекреација у природи и слично), могу значајно да допринесу побољшању здравственог стања код младих.

Опција 3: Кампање и обуке на тему превенције болести зависности и полно преносивих болести, представљају важан аспект области јавног здравља, нарочито код младих. Опција се реализује се циљем да се млади упознају са ризицима и начином превенције у овим областима здравствене заштите. Кроз различите активности, као што су информативни семинари, дељење информативних материјала, трибине и предавања, мера може допринети смањењу вероватноће за добијање болести зависности и полно преносивих болести и олакшати приступ информацијама и услугама које помажу у заштити здравља свих грађана, а нарочито младих особа.

Опција 4: Оснивање Саветовалишта за младе, где ће младима бити доступна стручна помоћ да савладају проблеме са којима се суочавају. Младима је неопходно да науче да препознају психолошке проблеме код себе и других и затраже стручну помоћ без страха од осуде своје околине. Саветовалиште ће додатно охрабрити младе из маргинализованих и социјално угрожених група да се лакше укључе у друштвени живот заједнице у којој живе и одрастају.

Као критеријуми за рангирање опција, узети су претпостављени ниво остварења циља који се опцијом постиже, утицај на буџет усклађеност са релевантним планским документима, друштвени ефекат – ефекат који ће свака од опција имати на ширу заједницу, као и управљачки ефекат који се односи на процену капацитета за спровођење сваке од опција. Након коначне процене, процењено је да се промена може постићи комбинацијом **свих представљених опција (изузев опције status quo)**, имајући у виду изузетно значајан друштвени ефекат који се њиховим спровођењем постиже.

